

Sumari

Els llibres són amors perduts.....	5
Aragalls	9
Capaltard	10
Llibre abandonat	11
Mundial	12
Moires.....	13
Marbre	14
La rosa.....	15
7 de maig de 2021	16
Tingués	17
Les cartes.....	18
Òrbita	19
Què demanes	20
Finor d'hivern	21
Per atzar	22
Primer món.....	23
Xita	24
Inútil supèrbia.....	26
Només els prínceps del cor	27
Passa, rodamon	28
Àgape.....	30
Als afores.....	31

Esguards.....	32
Candidat	33
Evanescència	34
Envellir.....	35
Tretze anys	37
Sentència imminent	39
Un instant de silenci.....	40
La mare al balcó	41
La nota oculta	42
On tots els tots	43
Pardal	44
Hamid.....	45
Dies de vi i roses.....	46
Granada, agost de 1936.....	47
El bosc	48
Visita.....	49
No vens per Nadal.....	50
Mort de noia	51
Vermellors	52
Com tambors llunyans	53
Els augurs.....	54
Un puntet negre	55
Novel·la.....	56
Boira	57
Laberint	58
Purgatori	59

Postal	60
Primavera en parella	61
Pararia la dissort	62
El món es mor.....	63
Els oblits	64
Pols d'estrelles.....	65
El gatet.....	66
En la fosca.....	67
Dues ombres	68
Ramat	69
Les mans	70
El pastís.....	71
Les veritats	72
La nosa.....	73
El nom d'un poble	74
Covards.....	75
La disfressa.....	76

Els llibres són amors perduts

La poesia, més que cap altre gènere, és una carrera de fons. I també de forma, que ve donada per la resistència i un entrenament constant per mantenir el ritme sense decaigudes ni estridències amb el llenguatge. Aprendre a quedar-se amb l'essencial d'una idea o d'una paraula requereix moltes curses. I al final, poder mirar-se la vida passar, i escriure-la, des d'una certa perspectiva, assegut en una grada. Reposat i atlètic. Així és com m'imagino Josep Vallverdú en llegir aquests "aragalls", que són, per damunt de tot, un compromís amb la literatura. És a dir: un deure amb el seu temps i un deute amb els seus llocs.

Més de mig centenar de poemes conformen aquesta obra que significa una mena de testament vital del poeta, una mirada entranyable i sincera sobre el món i les seves criatures que dialoguen cara a cara amb el poeta, ja centenari, reflexionant sobre el pas del temps amb versos honestos com els que habiten "Envellir", un cop de puny on Vallverdú té clar que no escriurà cap ratlla a favor d'aquest verb. Perquè en el món del poeta, que mira la cursa des de la distància d'una gra-

da, també hi ha lloc per al renaixement, com al poema “Per atzar”, l’amor que arriba i que rep amb agraïment. Perquè sap que, com escrivia Borges, qualsevol trobada casual és una cita prèviament acordada, i el poeta l’agafa de la mà, amb emoció, per reviuire els instants que s’encenen, revisitant la bellesa dels aragalls que es produeixen pel camí.

“Els llibres són amors perduts”, i el poeta els abandona com qui s’acomia per sempre d’un amic. Amb recança i esperança, com l’homenatge que fa, en un altre poema, a la correspondència per carta. El trànsit entre una carta enviada i la bústia que espera la seva arribada; el temps que va des de la creació d’un desig i la resolució d’una satisfacció guarda una bellesa secreta, inèdita en els dies que vivim, ple d’urgències, solucions immediates i satisfaccions sense desig previ. El component més decisiu de la literatura de Sándor Márai se centra en els preparatius d’una espera. A *L’última trobada* quaranta anys d’existència donen sentit a una visita; la resposta d’una pregunta que busca la veritat és el suport de la passió. També Vallverdú és algú que pot fer, de l’espera, una poètica.

La poesia és més preguntes que respostes. I aquí, en els versos que conformen aquesta obra, conviuen indagacions per sobre d’afirmacions, més dubtes que certeses. S’emmiralla, el poeta, davant els gestos i les

coses, en un dolç balanceig on, a l'altra banda de la riba, hi pesa, com afirma, la "pèrdua del coratge mentre em feia vell"; versos que signifiquen una mena de comiat, d'algú que és capaç de tancar la porta i dir: "Univers, ara torno". I a l'altra banda del poema, pàgina rere pàgina, ens imaginem Vallverdú amb la seva jaqueta, impecable, a la mida d'un *gentleman* anglès sortint de casa com qui va a comprar flors i torna, o al fons d'una grada somrient i atent als aragalls que, inevitablement, formen part del curs d'una vida i que comparteix, juganer, amb els seus lectors.

ÀNGELS GREGORI

Aragalls

*Com en els rius, així a les nostres vides:
si perden l'aigua hi resta un aragall,
sorrenc alfac, o barranc pedregós
marcat amb el rastre d'un serpent mitològic.*

*Jo, també com tothom, tinc paper en l'espectacle:
riu tothora modest, ara minvo d'empenta
i eixamplo els ribassos a rosec del cabal:
tinc, però, l'esperança que el sec dibuixat,
quan no quedin cigonyes ni milans ni coloms,
sigui visible des de les altures
als sagaços drons del futur.*

Capaltard

Capvespre d'un abril enrojolat
com les galtes de les noies en flor,
com el front d'aquesta nena del gosset,
o l'església del cim, gloriosa d'aram,
o la mar de roselles estesa a Ponent,
com la creu roja benefactora,
o la rosa antiga entre dos fulls del llibre.
Passen els minuts, fantasmes del viure;
ara el rosat va empal·lidint,
com l'ardidesa de la meva joventut
que, talment passa avui al campanar,
decandí del coure fins al gris del plom.

Llibre abandonat

Com qui s'acomiada per sempre d'un amic
he deixat el llibre: sols me n'atreien frases,
potser coincidint amb tongades fèrtils
de qui l'escriví per al meu oblit.

De vegades dels llibres prenc només pessics,
sovint distretament, amb música de fons,
sense res comprendre,
resseguint, com un pàrvul desatent,
el perfil de les lletres
amb el seny rebel al contingut.

Llegits a mossecs, els llibres
són amors perduts.

Mundial

Potser havia succeït en èpoques remotes:
una Humanitat del tot esborrada,
engolida pel vent d'una pandèmia
de gasos de volcà o pol·len de galàxies,
deixà la Terra com un ermot.
Avui, vivint pandèmies de prop,
ben fornits de clíniques, vacunes i escuts,
prenem el virus com un atacant
que cadascú combat amb una agulla.
Però, de fet, les ales enemigues
ombregen hemisferis, continents,
qualsevol punts que els navegadors
podrien ensumar. Ningú és a recer.
Les velles pestes s'enduien multituds;
la d'avui, sense vacunes, deixaria la Terra
òrfena de la nostra activa espècie,
mena de desert clapat de cendres.
Tinguem esment que a l'Inici de tot la Veu sonà,
proclamant que érem només pols
i a la pols tornariem.

© del text: Josep Vallverdú Aixalà, 2023
© del pròleg: Àngels Gregori Parra, 2023
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2023
Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: març de 2023
ISBN: 978-84-1303-460-7
DL: L 163-2023
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

— i imprès a **lleida** —

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.